Број 140 Нови Сад, у четвртак 24. јуна 1920. ПОШТАРИНА ПЛАЋЕНА У ГОТОВОМ. Година LI.

„Застава“ излази сваки дан, осим понедељника и празника. Претплата је 240 круна на годину, 120 на пола, а 60 круна на четврт године. Претплатити се може бар на четврт године.

Поједини број 1 Круна.

ЗАСТАВА

ОРГАН РАДИКАЛНЕ СТРАНКЕ

Рукописи се шаљу на уредништво „Заставе“: Нови Сад, Ћурчијска ул. бр. 10. а претплата на администрацију „Заставе“: Нови Сад, Ћурчијска улица бр. 16. Рукописи се не враћају.

Издавалац друштво „Рад“.

Југословен.

Познато име. Познато је одавна, много пре, него што су га почеле демократе по својим листовима протуривати. Измислила га је бечка камарила у заједници с браћом у Загребу, оном истом браћом, која су у врелим мозговима својим стварала Велику Хрватску.

Југословен и Југославија треба да буде нешто ново, што би привукло под своју капу све Србе, све Хрвате, све Словенце, па можда и све Бугаре. То име треба да буде ново име, иако само налик на назив тачан и исправан за нас, који живимо на југу и којима припада име Јужних Словена. Ми смо сви Јужни Словени, ми Срби, Хрвати, Словенци и Бугари, бар онај део Бугара, који признаје, да је пореклом Словен.

Име Југословен требало је да унесе забуну међу нас, да нас прекрха, да не будемо само Срби, Хрвати, Словенци. Но главно је, да не будемо Срби. Створили су га званични кругови у црножутој Аустрији, исто онако, као што су стварали од српског језика у Босни и Херцеговини званични језик босански. Требало је затрти име српско, језик српски, а тим уједно и мисао Велике Србије, која није давала мирна сна онима, што су некад ведрили и облачили у Бечу, Пешти и Берлину.

Дође светски рат, који је такође требао да затре име српско, језик српски и мисао Велике Србије. Кад су црножути Аустријанци и Мађари осетили, да је мала Србија прихватила бачену рукавицу и да даје силан отпор, на какав нису ни слутили да ће наићи, они се реше, да све што дише српски, баце под нож. И наста поколь по Србији. Кад је црножута војска прешла у Србију, добили су сви заповедници ове грозне војске заповест, да све мушко, женско и све што дише, побију. Тако су и радили...

Од оно доба, како су се српске земље, хрватске и словеначке почеле ослобађати испод црно-жуте заставе, од оно доба прихватили су име Југословен и Југославија нека браћа демократе с оном истом намером бечком, да затру име и језик српски. Све им је боље, лепше, паметније, исправније. Они кидају с прошлошћу, не треба им историја, не треба све оно, што је одржало српски народ кроз толике векове патње, муке и страдања. Не треба им зато, јер је то снага, која испуњава душу Србинову, која чини Србина јунака, Србина културног радника, Србина човека.

И сад, кад је у Народној Скупштини у Београду предложио Др. Јован Мановловић, да се изостави реч *„југословенских* земаља“, јер нема смисла и нема ту места, и не одговара ни законима српскога језика, онда долази до гласања у тој скупштини, у којој не седе Немци и Мађари, него све Срби, Хрвати и Словенци и гласају на двоје. Сви радикали и група Медаковића гласају, да се „југословенски“ изостави, а сви други: демократе, самосталци, напредњаци, либерали, социјалисте и републиканци гласају, да то име остане. И ови последњи добију незнатну већину. Како то долази сад у закон о изборима, кад се ми званично и по признању Европе зовемо краљевина Срба, Хрвата и Словенаца, а не краљевина Југословена или краљевина Југославија?

И тада, насред скупштинске дворнице стоји загребачки демократа, Гргур Анђелиновић, онај исти, што је стотине хиљада гробова српских бораца, посејаних по свима ратиштима, прелио место вином и кадом, својом — срамотом, и тихо тапше овој победи „југословенској“.

Доста је.

М. Ђ.

Последњи напори за Барању.

— Писмо свима народним посланицима. —

Господо посланици!

Барања у Народном Представништву нема свог посланика, који би могао у овим судбоносним данима заступати њене интересе. Зато се обраћамо на Вас као народу први најближи форум, који са својим радом уједно представљате прави импулс државног живота, те Вас молимо, да будете добри и пред Народно Представништво на махове и кад је могуће износите питања која су у вези са судбином ове наше лепе и богате покрајине и народа њеног.

У меморандумима последњих а и ранијих барањских депутација; у проучавањима г. др.-а Јована Цвијића; у представкама на Конференцију Мира; у чланцима који су писани о Барањи и њеним приликама; и у извешћу генералштабног капетана г. Маричића изасланог пре месец дана од осечке дивизијске области на проучавање барањске границе, — леже довољни и драгоцени податци о томе, да је граница немогућа; да су интереси државе уско везани за географски, економски и стратешки повољнији део Барање; да је *Барања на Конференцији Мира неправедно прошла* и да се још има начина којим би се неправде и погрешке дале поправити. У овом писму нема места за све ове податке, али Вас молимо да обратите пажњу на ниже изводе из меморандума последњих барањских депутација.

Граница у Барањи је по етнографским принципима *скроз неправедна*, по географскима *немогућа*, а по економским и стратешким рђава *и неодржива*. Протест народа у новембру прошле године који је имао карактер револуције, најјаснији је доказ, да *граница не може остати на садашњој линији Даљок — Луч — Торјанци*, и да се војска на њу никако не може повући. (То су установили и наши и савезнички војни стручњаци.) Ако се то ипак буде догодило, није искључено да ће се народ поново револтирати, што може за собом повући непредвидиве последице. Ми, дакле, не смемо напустити сав недодељени део, и војска се *не може повући ни корака ниже од линије која везује места Муач-Вилањ-Шиклуш*. Треба свим силама настојати, да или преко нове одлуке савезника, или путем рада разграничне комисије, или доцнијим решењем Лиге Народа то безуветно добијемо. (У питању Муача највећа је потешкоћа трговачке аспирације неколико богатих Енглеза у вези са печујским угљеницима, — али на супрот томе стоје економски интереси наше државе, и наше апсолутно етнографско право, пошто од 18.000 целог становништва има у том граду преко 13.000 нашег елемента, а Мађара тек око 2000.)

Међу нашим живљем изнад ове друге линије, појавили су се *одлучни покрети за исељење*. Ради тога треба да се образује *једна посебна министарска комисија*, која би одговорно вршила све претходне и накнадне послове око селидбе. Преко управних власти — како се почело — овај се посао не да обавити, јер су на бележничким местима у том крају махом неповерљиви људи (Мађари и други странци) према којима народ нема поверења, на њихове позиве за пријаву ради селидбе зато неће да се одазива, ради чега кад се буде евакуација спроваћала, многа би породица остала незбринута и материјално би настрадала, а иначе посао око селидбе преко управних власти био би по извесној административној шаблони површно и неодговорно спроваћан. Зато сматрамо да је безуветно потребна једна посебна одговорна министарска комисија за селидбу, коју би што пре требало основати и упутити је на рад у Барању. То поверенство би могло уједно решити и спровести и раније постављено питање *измене становништва*. Када би тај рад био успешно и у најкраћем времену завршен, и сав наш живаљ изнад линије Муач-Вилањ-Шиклуш пресељен на терен испод ње, разгранична комисија, када би изашла на рад, не би се имала зашто колебати да за границу узме ту линију, која обухвата крај у коме располажемо са апсолутном већином нашег елемента, и која, барем довољно, осигурава наше државно-националне (јер би на граници био наш елеменат као јак бедем против ма којих покушаја мађарског продирања са севера), економско-трговачке и стратешке интересе. Ако се измена становништва не би могла извршити пре почетка рада разграничне комисије, требало би настојати да се иста увери о томе, како је та измена потребна већ и ради покрета у самом народу (чак и у неким мађарским селима!), а потреба је условљена и тиме, што би обе државе једна према другој национално ојачале а тим и осигурале своје граничне зоне; што би крајеви, о којима се одлучује или су били у питању, тиме постали етнографски чистији; што услед тога ни са једне ни са друге стране не би постојали разлози за постављање питања о неким нарочитим обавезама, или

за наступ нових тзавица или чак и новог непријатељства; и што би, најзад, тако отпала свака потреба конзулата, контрола и т. сл. Кад би се о томе и о неправилностима одређене и неправедне садање границе у Барањи успело уверити разграничну комисију, био би отворен пут испуњењу наше жеље, да се граница дигне до 7—8 километара на север, на линију Муач-Вилањ-Шиклуш, и тако бисмо, истина муком и по цену извесних жртава, добили минимално праведан део наше Барање, спасли велику масу вредног, напредног и лојалног народа, и мирним очима могли бисмо гледати преко боље и праведније границе према непоузданом нашем суседу.

Ради тога, да се све ово може спровести, као и због несигурних прилика у Угарској, потребно је да се *евакуација одложи* на дуже време, и зато су барањске депутације молиле *окупацију на пет година* сада запоседнутог дела, које тражење подупире и питање експлоатације печујских угљеника.

Господо Посланици! Доба остварења европског мира и изградње подлога за нов напредак и будућност свих народа близу је, и рад на томе примиче се крају. Не дозволите да према Барањи победи неправда, и с ње да закука барањски народ, који је учинио све што је могао, и удовољио свима својим дужностима. Ми Вас, уверени за одзив, молимо на то. Употребите сву своју моћ да бисмо добили нову границу, да би се спасао још тај мали део наше дивне покрајине, и да би се у сигурност склонила недодељена маса нашег народа.

То су питања нашег живота, наше среће и то је неоспориви интерес наше државе!

Београд, 16. јуна 1920.

У име последњих барањских депутација
Милан Глибоњски
уредн. „Барањског Гласника.“

Оснивање Новосадске Подружине „Пољопривредног Друштва“.

У недељу, 20. о. м., уз велико интересовање новосадских ратара, основана је Новосадска Подружина „Пољопривредног Друштва за Српску Војводину“. Г. Мита Клицин, нар. посланик, у подужем говору је изнео важност „Пољопривредног Друштва“, које угледајући се на слично друштво у Београду, треба да штити у сваком погледу интересе земљорадника. Као што су се сви други организовали, исто морају и земљорадници учинити, јер ће само тако моћи подићи свој глас у одбрану својих интереса.

После овог исцрпног говора говорили су још Лаза *Грујић-Ђурђевачки*, који је у убедљивом говору, изневши нарочито цене какве су ратари плаћали за справе итд. пре рата, а какве плаћају данас, доказао потребу удружења, и Аца *Евић*, који је на основу искуства изнео велике користи удружења, захтевајући нарочито то да се особним влаковима за Загреб, Љубљану, Сарајево и Београд сваки дан прикаче неколико кола која би носила онамо нарочито бостанцијске производе из Новог Сада. На основу горњих излагања *присутни су једнодушно изјавили да оснивају Новосадску Подружину „Пољопривредног Друштва за Српску Војводину“*. Оснивачки Одбор се опуномоћава да настави *упис чланова*, да изда *Проглас* позивајући сва места у Војводини да створе подружине, те да онда заступници истих створе средишње „Пољопривредно Друштво за Српску Војводину“, које ће заједнички радити са сличним друштвима у целој држави.

Проглас ће ових дана изаћи. Упис чланова се већ са врло великим успехом врши.

Оснивачки Одбор сачињавају: *председник* Мита Клицин, нар. посланик; *потпредседник* Јова Летић; *секретари* Светислав Баница и Павле Поповицки; *благајник* Милан Јовановић-Вакин; *чланови*: др. Шаца Марковић, Ђока Летић, Лаза Ђурђевачки, Душан Ракић, Сава Керац-Матијин, Милутин Ракић, Живко Вуковић, Васа Жикић и Стеван Летић-Јашин.

Скупштина Немачког Просветног Савеза.

У недељу, 20. о. м. одржао је новооснован Немачки Културни Савез своју *прву* скупштину у Новом Саду. На скупштини је било око 2000 учесника. Били су заступљени Немци из Војводине, а било их је и из Славоније.

После поздравног говора председника скупштине, г. Јосифа *Менрата*, г. др. Ђорђе Грасл, уредник новосадског немачког листа и главни покретач Немачког Просветног Савеза, у врло лепом, песнички задахнутом говору изложио је програм Просветног Савеза. Сетивши се мртвих, који су пали за време рата, и нарочито истакавши да је *Немцима у новој домовини први пут синуло сунце слободе*, г. др. Грасл је уздигнутим гласом изјавио, да је Краљевска Влада у Београду одобрила правила Немачког Просветног Савеза, и на тај начин је Немцима омогућено да своје економске и културне снаге слободно развијају.

Овај Просветни Савез, рекао је г. др. Грасл, нема никакве везе са политичким циљевима. Он хоће само да сједини све културне тежње Немаца у новој отаџбини, да покупи све снаге, да спречи распадање и распарчавање снага; хоће да развија народну немачку културу, јер само национална култура има смисла. Слободни у новој отаџбини, *Немци хоће и срцем и умом да послуже интересима нове државе*, а то ће само тако постићи, ако се они слободно буду развијали.

Немачки Просветни Савез има у главноме три ствари у виду: развијање *умне културе* (школе на матерњем језику, неговање немачког језика итд.), *економско снажење* (развијање народне пољопривреде, стварање земљорадничких задруга, социално старање, итд.) и неговање чистоте народних обичаја и чистоте народног живота.

Када је говорник више пута нагласио радост Немаца што су се, после дугогодишњих борби, најзад **ослободили од мађарског јарма**, сви присутни су томе одушевљено клицали. Још је наглашено да ће Немачки Просветни Савез радити **у складу** са државним и општинским органима, јер му је главна тежња да подижући снагу, културну и економску, Немаца у нашој домовини, **служи искрено и одано интересима државе**. Они су потпуно умирени и са великом надом гледају у будућност, јер виде да је наша нова држава заснована на начелу једнакости, слободе, равноправности.

До сада Немци нису имали никакве организације: од сада ће овај Немачки Просветни Савез заступати све немачке културне и економске интересе.

После г. др. Грасла, чији је говор са бурним одушевљењем поздрављен, говорио је *г. др. Мравлак* из Марибора, доносећи поздрав од Словеначких Немаца.

Као изасланик жомбољских Немаца говорио је г. Јохан *Кох*, директор банке. За њим су прогласили принцип *верске слоге, љубави и трпљивости* међу католичким и евангеличким Немцима. У име католика говорио је жомбољски катихета г. Јозеф *Мишпах* и евангелички капелан у Врбасу г. *Конрад*. Њихови говори, да је потребно да Немци католичке и евангеличке вере заједнички и сложно раде на дизању народне културе, поздрављени су са неописаним одушевљењем. *Вера, црква, рекоше, не сме да дели синове једног народа у два или више непријатељска табора.*

После неколико мањих говора изабрана је управа Немачког Просветног Савеза. За време скупштине владао је неописано леп ред, присебност, свесност.

Ми честитамо нашим лојалним Немцима на овом постигнутом лепом успеху и надамо се да ће њихов Просветни Савез допринети да немачки народ заиста заволи своју нову отаџбину која му пружа све могућности слободнога развоја, јер у њој владају најдемократскији закони правде, слободе и равноправности.

*

Са скупштине Немачког Просветног Савеза послата су ова два телеграма:

Његовом Краљевском Височанству Престолонаследнику Регенту *Александру*.

Београд.

Главна скупштина Немачког Просветног Савеза, која се је одржала 20. јуна 1920 у Новом Саду, изражује Вашем Краљевском Височанству најдубљу захвалност немачког народа наше отаџбине за одобрење правила Савеза. У културном савезу организовани свестан немачки народ захваљује тиме својој новој домовини на једној установи, која му од постанка његова сада први пут пружа могућност, да своје културне и економске снаге развије и тако сложно суделујући са органима државне и општинске управе, суделује и на благостању државе. Животни принцип наше домовине наше је потпуно јемство, да ћемо и ми Немци, који верно и без престанка стојимо уз нашу државу као и уз наше народно порекло, на нашој домаћој груди наћи слободу, правду и потпуну могућност културнога развитка.

У име савеза
Јозеф Менрат.

*

Краљевској Влади

Београд.

Скупштина за оснивање Немачког Савеза изјављује Краљевској Влади своју најдубљу захвалност за одобрење правила, којим је немачком становништву наше отаџбине од постанка његова сада први пут дата могућност, да се на културном и економском пољу самостално развије. Наша тежња ће бити непрестано на то управљена да неговањем свијух Богом датих нам дарова послужимо нашој новој домовини од које се након тог првога доказа јасне доброхотности надамо, да ће наш културни и економски рад и у будуће узети се у обзир. Хоћемо верно и држави и народу своме да делујемо с потпуном одношћу и свом снагом нашом и колико нам то буде уопће могуће, да допринесемо подизању општега благостања.

У име одбора
Јозеф Менрат.

После скупштине је у стрелишту приређена веома успела народна забава, коју су и многи Срби посетили. Програм беше богат, а изведен је на свеопште задовољство.

Политичке вести.

Држање Италије.

Доласком Ђолитијеве владе постао је јачи и гласнији националистички покрет. Италијанске новине поздрављају германофила Ђолитија и траже од њега остварење италијанских жеља. Захтевају, већ по трећи пут, да се испуни Лондонски Уговор од 1915. а Ријеку и Албанију хоће силом да уграбе за себе. Чудни су Италијани: траже све за себе, и то на основу неког тајног уговора и на основу „права јачега“. Случај у Албанији, где су италијанске трупе срамно потучене, изгледа да ће опаметити италијанске занешењаке. Генерал Пепино Гарибалди, који је смерао да се са својим трупама искрца у Црној Гори и ту успостави власт издајничког краља Николе, изгубио је вољу за тај потхват. Поред ових вести, има посвећених личности које тврде да је Ђолити реалан политичар и да се он неће упуштати у вратоломну политику, него да он жели виком и претњама да што више искамци за Италију.

Опадање комунизма.

У Русији се све више примећује скретање бољшевизма са оне прваштње непомирљиве стазе. Цео бољшевички покрет добија вид националистички. По неким вестима Лењин је наредио да се бољшевици повуку и из Персије.

Те опште бољшевичке прилике утичу и на слаб бољшевички покрет у нашој држави. Наше комунисте хтеле су да импонују са својим конгресом у Вуковару који је био заказан за 20. о. м. Мислили су да ће успети па задобити већу масу присталица. Но, међу њиховим вођама дошло је до раздора па се конгрес није могао одржати. Ово је најбољи знак опадању и онако слабог бољшевизма у нас.

Вести.

— **Важно за војне обвезнике**. Пошто ће се 26. јуна тек. год. извршити код 37. пук. окр. команде у Сомбору накнадни преглед свију младића града Новог Сада, рођених 1896., 1897., 1898., 1899. и 1900. године, који ма из којих разлога још до сада нису предстали комисијама за рекрутовање ни прошле ни ове године, то овим позивам све оне младиће, којих се ово тиче, а који се до сада још нису пријавили, да се *одмах* код овоградског војног одељења *пријави* (градска кућа, I. спрат, врата 22.)

Који се и после овог последњег позива не пријаве, сматраће се — у смислу наређења штаба сомборске пук. окр. команде бр. 1368. од 1. јуна 1920. — да намерно службу у војсци избегавају, *биће најстрожије кажњени*, а поред тога *мораће служити 3 (три) године* без обзира на њихове и задружне околности. — У Новом Саду, 20. јуна 1920. Миливој И. *Вучетић* с. р. поч. гр. саветник, начелник војног одељења.

— **Новосадско Позориште у Београду**. Са великим успехом давало је наше Позориште 21. о. м. представу у Београду. Приказивала се „Хеда Габлер“. На опште захтевање даваће исти комад и у среду 23. о. м.

— **Падање цена**. Мађаревић и Арсенић, кројачи, (Тот-Калманова ул. бр. 7) јављају грађанству Новога Сада, да су одлучили — у жељи да допринесу да се прилике среде и цене снизе — да шију мушко одело **за 550 круна**. Ово је добар знак. Са 1000 круна спала је свота „за руке“ на 550 круна. Видимо да наступа доба конкуренције и она ће убрзо снизити и друге цене, па ћемо имати мање-више нормалан живот.

— **Први новосадски Руски Комисијонарски Магазин**, који се досад налазио у Новом Саду, у Дунавској улици бр. 17. преселио се у улицу Краља Петра бр. 30. први спрат, над радњом Мора Кертеса, улазак у узаној улици. Има на продају: Адиђаре, антик сребро, мушке и женске костиме, обуће, парфима, посуђе, креветско и асталско кончано рубље. Прима у комисији на продају: куће, земље, винограде, жито, аутомобиле, кола, мануфактурне робе, намештај и друге разне ствари згодне за куп и продају. 1—4

— **Једна пуста кућна зграда**. Невероватно је, али истина је, да се из времена негдашњег шефа новосадске полиције *Пајерла* и *Вечеја* налази у средишту вароши једна пуста и празна кућна зграда са 10 и више соба и врло згодна за станове сиромашнијих чланова радничких сталежа.

Ако неко не верује, нека се потруди до 10. бр. Млинарске и 8. бр. Шљукине улице па ће видети једну зграду уређену са највећом удобношћу и лепом баштом, са много соба, коју држе за себе госп. Валер, полицајни капетан, и градски лечници, који прегледају т. зв. блуднице. У целом свету тај преглед врши се у самим радњама или у полицији, јер уједно има да се установи и чистота у кући. Наш Нови Сад је уникум, јер иако влада оскудица у становима, држе исту кућну зграду — *празну*, а сироте раденичке породице морају да плаћају 3—500 круна месечно за ћумезе од станова само зато, да се одржи једна установа Пајерла и Вечеја. Ту дужност прегледа свуда врше као асистенција лекару полицајни педофицири.

Управу полиције Пајерла и Вечеја још добро памтимо, а време је да и томе буде крај. Она кућна зграда може се врло корисно употребити за станове, а то је најнужније да се радници не пате и даље за љубав једног човека, који неће и сам да увиди потребу и исту кућну зграду напусти.

Звање за станове има реч. **Свевид.**

— **Расправа по делу убиства**. Јављају нам из *Суботице* 22. о. м.: Јуче је текла расправа против Д. *Свирчевића*, који је убио Душана *Стојановића*, царинског чиновника. На расправи није било публике. Била је присутна породица убијенога. Оптужени се бранио, да није био присебан, кад је дело извршио. Осуђен је на 5 година робије.

— **Фериални ђачки савези**. Министарски савет одобрио је кредит за феријални југословенски ђачки савез, који ће приређивати веће излете за време одмора.

— **Нов професор у Загребу**. Познати слависта др. Мурко постављен је за професора на загребачком свеучилишту.

— **Живностенска банка** у Прагу повисује своју деоничку главницу на 300 милијона чехословачких круна.

— **„Јелисавета“ биоскоп** даје 24., 25., 26. и 27. о. м. филм *Опијум*, драма из јапанског живота, једна од великих занимљивости ове сезоне. Радња филма је из тајни скривених источних пећина опијума, о којима се прича са заносом и чаром.

28., 29. и 30. о. м. приказиваће се „*Мадам Дибари*“, револуционарна драма у 7 чинова, у исти мах и у „Јелисавети“ биоскопу. Силнији и монументалнији ремек од филма него што је овај, овде се још није могао видети. 623 2—3

Уметност.

— **Уметничко веће руског глумца Верешчагина и Добрице Милутиновића у Н. Саду**. У петак долази у Нови Сад одлични наш глумац г. Добрица *Милутиновић*, члан народног позоришта у Београду, са чувеним руским глумцем, а сада њиховим редитељем Г. А. *Верешчагином*, унуком чувеног руског сликара Верешчагина.

Он са својом трупом игра Чеховљеву „Собу бр. 6“ и „Вештицу“. Том приликом чита и г. Милутиновић о Чехову. Најтоплије препоручујемо наставницима, ученицима и осталима велику уметност г. Верешчагина, јер је он велики глумац из велике Русије. Новосадско грађанство пак молимо да представу г. Верешчагина и трупе му што многобројније посети, јер ће имати чисто уметничко уживање.

Телеграми.

(Пресбиро, Нови Сад).

Питање Барање.

Печуј, 21. јуна. Овдашњи мађарски листови доносе вест из Лондона, да је на седници енглеског доњег дома од 15. о. м. изнесено питање о припадању Печуја и читавог недодељеног краја Барање. Лојд Џорџ је изјавио, да је Влада Краљевства Срба, Хрвата и Словенаца упутила доњем дому писмо о жељи мађарског радништва и грађанства, да Печуј са читавом околицом остане и даље под југословенском окупацијом, на основу чега је затражила пристанак Антанте. У даљој својој изјави о том питању, Лојд Џорџ је рекао, да ће се пре решења ствар узети на проучавање и да је потребно извидити, колика маса печујскога становништва захтева окупацију. У вези са овом вешћу печујски „Мункаш“ упозорује мађарско радништво, да не верује у вести, које се без основе шире и позива све редовном раду одано радништво и грађанство, нека се труде да свој рад што успешније управе на подизање својих економских интереса и уреде га према приликама садашњега стања, које ће *потрајати још дуго* времена.

Печуј, 21. јуна. Последње барањске депутације, које су 15. и 16. о. м. биле примљене код председника Владе г. Др. Миленка *Весића*, г. министра Кризмана и начелника одсека министарства унутрашњих дела за Б.Б.Б. г. др. Св. Михајловића у свом меморандуму тражиле су, да се Печуј и недодељени део Барање одржи у окупацији барем пет година и да се свим силама настоји поправити садању немогућу границу до линије: Мохач-Вилањ-Шиклош; да министарски савет и Краљевска влада расправе питање о *преселењу народа* из недодељеног дела, те да у ту сврху одреди и изашаље једно посебно министарско повереништво, које би одговорно спровело претходне и накнадне послове око преселења и водило бригу о томе, да народ, који буде пресељен, материјално не настрада и да за имања своја, која буде напустила, добије отштету у новцу или нарави. Депутација се вратила *задовољна* и умирена обећањем г. председника владе, да ће држава водити будну бригу о народу, који је остао недодељен и да ће жеље његове темељно бити проучаване и сва питања, која су због одређења неповољне границе настала, да ће бити решена само у корист народа. А док се коначно не реши стање, *војска и управа неће напустити запоседнути део Барање.*

Коме ће припасти Тешењ.

— *Одређено народно гласање.* —

Праг, 22. јуна. Конференција Амбасадора је у питању Тешења решила, да се плебисцит (народно гласање) ипак изврши. Држи се за сигурно, да ће гласање народа испасти *у корист Пољака.* У меродавним чешким дипломатским круговима владало је уверење, да ће ова одлука, која једноставно проневерује мировни уговор, *још већма растанити непријатељство између Чешке и Пољске.*

Др. ДУШАН ВУЈИЋ

лечник

настанио се у **Ст. Бечеју** и прегледа болеснике на „**Рентгенови**“ зраци.

571 3—3

Кожарска трговина

Боривоја Стојића, Београд, Кнежев споменик

извештава своје поштоване потрошаче, да има на стоваришту све сорте

коже за обућаре и папучаре:

бокса, шевроа црна и у разним бојама, ђона са и без окрајмне, бранзола, шпалта, артије за штикле.

Продаја на ан-гро. Шаљем поштанским пакетима од 5–20 кгр. доплатом (поузеће).

Конкуренција искључена.

598 3—10

ПАРАФИН

на велико и на мало, уз повољне цене добива се у трговини боја **Милана Попова**, пређе Василија Милошевића, **Нови Сад**, Краља Петра ул. бр. 1. 611 2-3

Нудимо по сниженим и најнижим ценама, само на велико:

Горке воде	**Пакпапира**
Плава камена	**Пиринче**
Роштића	**Роичке воде**
Бонбоне	**Сумпорна цвета**
Шоколаде	**Сардине**
Фарбе	**Сидола прави**
Гром-есенције	**Соде**
Графита	**Штирке**
Зелене галице	**Теја**
Свећа	**Коломасти**
Туткала	**Плавила за веш**
Пекмеза	**Жигица**

Папира за цигарете и т. д.

Браћа Челиковић, — Н. Сад.

177 3—5

Вешта продавачица, која кауцијом располаже, окретна, са знањем потребних језика, може добити одмах стално намештење. Плата по договору. Предност имаду удове или деца погинулих ратника или инвалида. Поближе у администрацији. 624 2—3

Женско лечилиште

купатило Добрна код Цеља (пре Neuhaus bei Cilli)

Акратотерма 37°C изванредно богата на радиуму и угљеној киселини.

Изванредни успеси код **женских, живчаних и срчаних болести, улога, слабокрвности, ревматизма, болести бубрега и бешике**, као свију појава слабљења.

Термална природна угљена купатила, термална вода за пиће; гвожђана врела, масажа, електрична, сунчана и зрачна купатила и купатила у топлом зраку.

Красан перивој! Смрекове шуме! Дивни излети! Никад магловито!

Војничка лечилишна музика!

Сезона: мај-октобар!

Проспекти бесплатно код

622 2—3 **Управе купалишта.**

Мануфактурна трговина на велико

Митровића, Ђокића и Јовановића

Београд, Краља Петра ул. бр. 17.

Добила је велику количину разне мануфактурне робе из Енглеске, као: цицева, зефира, платна итд.

Цене су строго солидне.

580 3—6

Техничка радња **Јована Савића и Комп., Београд,** тражи једног

КОРЕСПОНДЕНТА

за српски и немачки језик са знањем књиговодства. Служба стална, ступити може одмах. 573 3—3

ДОМАЋА ФИРМА

тражи просторије

прикладне **за канцеларију** у средини града, **два стана** од три собе и нузпросторије, те **једну или више магазина**. Ко то прибави, добиће добру награду. Адреса у управи листа. 618 2—3

Вршаћа гарнитура, 2 год. стара, са бензинмотором 18 коњ. снага, са дрешом бр. 6., фабрикат **MÁV.** **продаје се** готова за рад. Обратити се на **Јована Хемлера**, Бешка (Срем). 614 2—2

АУТОМОБИЛ

Турино-Фиат од 50—60 HP. са ланчаним погоном потпуно опремљен **продаје се. Гумбингер и Бауман**, Н. Сад, Мађарска 43.

585 2—2

Једно занатлијско подузеће требало би

КОМПАЊОНА

који би хтео финансирати са већом сотом. Обратити се у админ. овог листа.

613 2—2

Тражимо научника

за ауторадионицу. Писмене понуде под „Ауто“ на администрацију овог листа.

588 3—3

Кућа у којој има две пекарске фуруне, **продаје се.** Упитати Салонка ул. бр. 7.

587 2—2

Потпуно вешт виноградар

у сваком виноградарском послу тражим место код бољих виноградарских господара. Ступити могу одмах. Адреса: **Миливој Поповић, Черевић**, (Срем). 590 3—3

На продају бели од порцелана и емаљ-посуђе, и есцајг алпака за хотел или ресторацију. **Светислав Пешић**, шпедитер, Св. Стевана ул. бр. 5. Н. Сад. 604 2—2

Лепа кућа за породицу

хитно се продаје. **БРАЋА ГАУС, Нови Сад,** Футошка улица 46. 589 2—2

---

500 ПОСТЕЉСКИХ ГАРНИТУРА

из Румбурга **стигло** (састоје се из 2 постељска покривача и 1 столњака), као и други мануфактурни артиклови могу се добити по **најјефтинијим дневним ценама** код фирме

Јаковљевић, Кеслер и Холик, — Нови Сад,

(поред главне поште).

602 3—3

Српско Трговачко Друштво А. Д.

централа БЕОГРАД

ФИЛИЈАЛЕ:

СОЛУН, СКОПЉЕ, БИТОЉ, ГРУЖ.

ОБАВЉА СВЕ БАНКАРСКЕ, ТРГОВАЧКЕ, КОМИСИОНЕ И ТРАНСПОРТНЕ ПОСЛОВЕ. БАВИ СЕ УВОЗОМ И ИЗВОЗОМ РОБЕ. ЗАСТУПА ПРИЗНАТЕ СТРАНЕ ФИРМЕ И ФАБРИКЕ. ПРИМА РОБУ У СВОЈЕ АНТРПОТЕ И ВРШИ ЦАРИНСКЕ И ЕКСПЕДИЦИОНЕ ПОСЛОВЕ.

ФИЛИЈАЛЕ:

СОЛУН, СКОПЉЕ, БИТОЉ, КРУЖ.

Прима улошке на штедњу, плаћа најбољу камату и враћа улошке без отказа.

509 5—10